UUTISET

Yksityissektorin investoinnit ovat kehityksen avain. Myös yrittäjähenkistä julkista rahaa tarvitaan. **ALUEPOLITIIKAN PÄÄOSASTON JOHTAJA CHARLINA VITCHEVA, EUROOPAN KOMISSIO**

”Maakunnat pärjäävät vain älykkäällä erikoistumisella”

Euroopan komissio tarjoaa Suomen maakuntien selviytymiskeinoiksi älykästä erikoistumista. Manner-Suomen rakennerahoista yli 70 prosenttia kohdistuu tulevalla ohjelmakaudella Itä- ja Pohjois-Suomeen.

PENTTI VÄNSKÄ

EU-komission pääosaton johtaja Charlina Vitcheva kannusti Suomen maakuntia erikoistumaan ja luottamaan tekemiseensä.

KUOPIO (MT)
”Uskokaa vahvuuksiinne, älkää tehkö asioita samalla tavalla kuin tähän asti”, Euroopan komission aluepolitiikan pääosaston johtaja **Charlina Vitcheva** kannusti itä- ja pohjoissuomalaisia torstaina Kuopiossa.

Siellä otettiin varaslähtö EU:n vuosien 2014–2020 ohjelmakaudelle.

Vitcheva näki Itä- ja Pohjois-Suomella olevan paljon mahdollisuuksia. Matkailun merkitys on suuri etenkin Lapissa. Vaikka paperiteollisuus hiipuu, puusta voidaan jalostaa paljon muuta.

Keksinnöt pitäisi saada mahdollisimman pian kaupallisiksi ratkaisuiksi. Terveysalalla näin on jo tapahtunut.

Itä- ja Pohjois-Suomen yliopistot tekevät Vitchevan mielestä arvokasta työtä. Kuopion seudun 14 000 nuorta opiskelijaa on voimavara, josta on tulevaisuudessa paljon iloa.

Vitcheva muistutti verkottumisen merkityksestä. Kumppaneita on hankittava tarvittaessa oman maakunnan, jopa oman maan ulkopuolelta.

”Yksityissektorin investoinnit ovat kehityksen avain. Myös yrittäjähenkistä julkista rahaa tarvitaan”, Vitcheva sanoi.

EU:n rakennerahastosta Itä- ja Pohjois-Suomi ovat saamassa 772,5 miljoonaa euroa seuraavien seitsemän vuoden aikana. Määrä on lähes kolme neljännestä koko Suomen potista.

Kaupungistuminen on pakko hyväksyä

Työ- ja elinkeinoministeriön ylijohtajan **Taina Susiluodon** mielestä kaupungistuminen pitää hyväksyä myös Suomessa. Kaupungit ovat vetureita, joiden imussa maaseutukin vaurastuu.

Tällä hetkellä kasvuvauhti on nollassa. Keskiviikkoon mennessä ministeriön tietoon on tullut 5 800 irtisanomisilmoitusta. Niiden korvaajiksi pitäisi polkaista 200 000 yksityisen sektorin työpaikkaa.

Susiluodon mielestä pieni ja keskisuuri teollisuus on Suomessa ”pahasti jumissa”.

”Kaikilla toimialoilla on menossa mieletön murros”, Susiluoto sanoi. Yhdeksän miljardin euron kestävyysvajeen paikkaaminen vaatii kipeitä ratkaisuja.

Pohjois-Savon maakuntahallituksen puheenjohtaja, kansanedustaja **Seppo Kääriäinen** (kesk.) vaati noudattamaan tinkimättömästi EU:n läheisyysperiaatetta. ”Alueiden ja maakunnan päätösvallan nirhaaminen ja keskittäminen keskushallinnolle ei ole tätä aikaa eikä varsinkaan tulevaisuutta.”

Venäjän läheisyys avaa Itä- ja Pohjois-Suomelle monenlaisia mahdollisuuksia, jotka ulottuvat Suomeen ja koko Eurooppaan. Kääriäisen mielestä arktisen alueen hyödyntämisessä EU:lla ei ole varaa olla ulkopuolinen seurailija.

Työ- ja elinkeinoministeriötä Kääriäinen vaati pitämään sopimuksensa. Luvatut eurot on kohdennettava alueelle.

Itä- ja Pohjois-Suomi eivät ole riippakivi

”Itä ja Pohjois-Suomi eivät ole rasite muulle Suomelle”, Pohjois-Savon maakuntajohtaja **Jussi Huttunen** muistutti. Useat selvitykset ja tutkimukset tukevat sitä, että tulevaisuudessa investointien painopiste kääntyy pohjoiseen ja itään, arktiselle alueelle asti.

Huttusen mukaan runsaat ja monipuoliset luonnonvarat nostavat Itä- ja Pohjois-Suomea tulevaisuudessa. Jo nyt Suomen vientituotteista merkittävä osa lähtee maakunnista. Eri asia on, minne vienti ja tuonti yhtiöissä kirjautuvat.

Venäjä-yhteistyössä Huttunen näki uusia menestystarinoita maakuntien ja koko Suomen parhaaksi.

Itä- ja Pohjois-Suomen toimijat ovat Huttusen mukaan sitoutuneet kehittämistyöhön, yhteisiin tavoitteisiin ja ohjelmiin. Jo edellisellä ohjelmakaudella maakunnat loivat uutta kehitystä. Samaa aiotaan jatkaa.

Pohjois-Savon liiton isännöimään tilaisuuteen osallistui lähes 200 vaikuttajaa Itä- ja Pohjois-Suomesta.

REIJO VESTERINEN

PÄIVÄN KYSYMYS

Pikkujouluissa tingitään herkuista.

Näkyykö lama pikkujoulujen myynnissä?

Näkyykö lama ravintoloiden pikkujoulumyynnissä, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry:n ekonomisti Jouni Vihmo?

Kyllä näkyy. Etenkin yritykset säästävät nyt kaikessa ja myös pikkujouluissa.

Mistä säästetään?

Varmaan pikkujouluja edelleen järjestetään, mutta tänä vuonna ehkä vähän vähemmällä rahalla. Keskiostos on aiempaa pienempi.

Kuinka merkittävästä muutoksesta on kyse?

Sesonkikyselyn mukaan yritykset arvioivat, että pikkujoulumyynti laskee pari prosenttia. Pari prosenttia on merkittävä, koska pikkujoulusesongin painoarvo on ravintoloiden myynnissä iso. Keskivertokuukauteen verrattuna pikkujouluajan myynti kasvaa yleensä 10–15 prosenttia.

Onko myynnissä alueellisia eroja?

Kasvukeskuksissa menee paremmin ja pidemmällä aikavälillä ruokapainotteisilla ravintoloilla menee muita paremmin. Ruokamyynnillä on ollut positiivinen trendi varsinkin arvonlisäveron alentamisen jälkeen. Alkoholimyynnin määrä on laskenut lähes parikymmentä vuotta.

Miten sesonki on lähtenyt käyntiin?

Yleensä pikkujouluseosonki alkaa lokakuun lopulla. Tänä vuonna sesongin alku siirtyi yritysten mukaan selkeästi marraskuun puolelle.

TARJA HALLA

EU-tilintarkastajilta moitteita koplatuille tuille

BRYSSEL (MT)
EU:n tilintarkastustuomioistuin arvostelee tuoreessa erityiskertomuksessaan EU:n maatalouspolitiikan tuotantoon sidottuja tukia.

Raportin mukaan koplattujen tukien tarpeellisuudesta ei ole selvää näyttöä, koska jäsenmaat ovat saaneet päättää tukien käytöstä vapaasti. Myös tukien valvonta- ja hallintojärjestelmissä on tilintarkastajien mukaan ollut puutteita.

Tarkastuksessa oli mukana muun muassa Kreikassa maksettu durumvehnätuki, viljelykiertotuki Espanjassa, luomutuki Ranskassa ja naudanlihan laadun parantamiseen tähtäävä tuki Italiassa.

Tuotantoon sidottu tuki tarkoittaa esimerkiksi eläinmäärien tai maitolitrojen perusteella maksettavaa tukea.

Se on poikkeus EU:n maatalouspolitiikan perussäännöstä, jonka mukaan tuet maksetaan hehtaarien perusteella, eivätkä ne saa riippua tilan tuotannosta.

Jäsenmailla on ollut mahdollisuus maksaa enintään 10 prosenttia suorista tuista tuotantoon sidottuina.

Vuodesta 2015 alkaen Suomi saa poikkeusluvan maksaa 20 prosenttia tuesta tuotantoon sidottuna.

Kaikkiaan EU:ssa maksettiin tuotantoon sidottua maataloustukea noin 6,4 miljardia euroa vuosina 2010–2013.

NIKLAS HOLMBERG

Autojen päästörajoista viimein sopu EU:ssa

BRYSSEL (MT)
EU-parlamentti ja jäsenmaita edustava puheenjohtajamaa Liettua pääsivät tiistaina sopuun uusien autojen päästörajoista.

Sääntöjen mukaan uusien autojen keskimääräisen hiilidioksidipäästö saa vuonna 2020 olla enintään 95 grammaa kilometriä kohti.

Isojen autojen valmistajia lepytellään sillä, että ensimmäisen vuoden aikana viisi prosenttia autonvalmistajan tuotannosta jää sääntöjen ulkopuolelle. Vuosina 2020–2022 valmistajat saavat myös alennusta päästörajaan esimerkiksi tekemällä sähköautoja.

Asiasta sovittiin alunperin jo viime kesänä. Saksa kuitenkin pysäytti asian käsittelyn ministerineuvostossa ja vaati helpotuksia isoja autoja tuottaville valmistajille kuten BMW:lle ja Mercedekselle.

Nyt sovittu kompromissi on pieni myönnytys saksalaisvalmistajia kohtaan. Jäsenmaiden edustajien on määrä hyväksyä sopu tänään perjantaina.

Mepit ja jäsenmaat pääsivät keskiviikkona sopuun myös autojen uusista melurajoista. Sääntöjen mukaan autojen suurin sallittu meluarvo putoaisi nykyisestä 74 desibelistä 68 desibeliin 12 vuoden siirtymäkauden aikana. Tehokkaat autot ja rekat saisivat olla hieman meluisampia.

Toisaalta mepit vaativat, että sähkö- ja hybridiautojen ääntä lisättäisiin keinotekoisesti, jotta jalankulkijat voisivat havaita hiljaiset kulkuneuvot.

NIKLAS HOLMBERG

UUTISTAUSTA

Energiapolitiikan hätäjarru

Saksan uuden hallituksen ohjelma valmistui viikkokausien vääntämisen jälkeen viime keskiviikkona.

Jos demarit hyväksyvät hallitusohjelman jäsenäänestyksessään, Saksa saa historiansa kolmannen kristillisdemokraattien ja sosiaalidemokraattien suuren koalition.

Uuden hallituksen on määrä ohjelmasopimuksen mukaan uudistaa Saksan energiapolitiikka perusteellisesti. Varsinkin kuluttajat ovat olleet kauhuissaan sähkön hinnan noususta pilviin.

Mikä maksaa?

Saksan energiakäänne merkitsee ydinvoiman korvaamista uusiutuvilla energiavaroilla. Nyt uusi hallitus hidastaa energiakäänteen toteutusta ja ekosähkön rakentamista. Uusien tavoitteiden mukaan uusiutuvaa sähköä tuotetaan vuoteen 2025 mennessä 40–45 prosenttia kulutuksesta. Tämän hetken taso on 25 prosenttia.

Saksassa tuettiin julkisin varoin uusiutuvan energian tuotantoa 2,6 miljardilla eurolla vuonna 2003. Ensi vuonna nousevat biomassalla, tuulivoimalla ja aurinkokennoilla tuotetun sähkön tukimaksut jo 24 miljardiin euroon. Uuden hallituksen ohjelma sanoo, että nämä kulut pitää ”saada stabiloitua kestävälle tasolle”.

Kuluttajasähkön hinta on monilla alueilla Saksassa nousut muutamassa vuodessa ainakin viidenneksellä. Seuraava hinnankorotus ensi vuodenvaihteessa on kuluttajaportaali Toptarifin mukaan yli 13 prosenttia.

Punakynä kävi

Yksi energiakäänteen keskeinen elementti piti olla energiatehokkuuden lisääminen. Sitä koskevat periaatteet olivat mukana hallitusneuvotteluissa. Lopullisesta paperista ovat kuitenkin kadonneet aikaisemmat konkreettiset lupaukset rakennusten korjaustuesta tai energiatehokkaiden sähkölaitteiden hankinta-avustuksista.

Uudet energian säästämisen tai ilmastonsuojelun tavoitteet ovat niin ikään poissa.

Tarpeeton varavoima

Saksalaisen energiakeskustelun kuumaksi perunaksi on viime aikoina noussut kysymys niin sanotuista kapasiteettimarkkinoista. Hallituspuolueet haluavat maksaa kaasu- tai hiilivoimalaitosten omistajille siitä, että nämä eivät sulkisi kannattamattomia laitoksiaan vaan pitäisivät ne käyttövalmiina ekosähkön varavoimaloina.

Syöttötariffilla tuettu uusiutuva sähköntuotanto tuhosi perinteisten suurvoimaloiden bisnesmallin.

Nyt voimayhtiöitä hyvitetään verovaroilla. Nimitys ei kuitenkaan ole tuotantotuki vaan energian huoltoturvallisuusmaksu.

Saksan suurimman taloustutkimuslaitoksen DIW:n uusin raportti tuli uuden hallituksen kannalta kiusalliseen aikaan, nimittäin samana päivänä kuin hallitusohjelma julkistettiin.

Tutkimuksen mukaan Saksassa valmistuu lähimmän kolmen vuoden sisällä 29 uutta, pääasiassa hiilellä ja kaasulla käyvää voimalaitosta. Niiden yhteenlaskettu teho on noin 10 gigawattia.

Suunnittelupöydällä on valmiina seitsemän gigawattia lisää uudistuotantoa. DIW:n energiaasiantuntijoiden mukaan Saksassa on niin paljon sähkön ylituotantoa, että varavoiman ylläpito on tuiki tarpeetonta.

Keinotekoisesti tuetun ylimääräisen voimalakapasiteetin ylläpitäminen pahentaa DIW:n mukaan entisestään sähkön kuluttajahintojen nousukierrettä.

JORMA MATTILA on Berliinissä työskentelevä ulkomaankirjeenvaihtaja.
mattila.press@gmail.com